

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Przyszłość sektora mleczarskiego

(2015/C 195/03)

Sprawozdawca: René Souchon (FR/PES), przewodniczący regionu Owernia

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

I. KONTEKST**Rozwój sytuacji na rynku mleczarskim**

1. Zauważa, że w swoim sprawozdaniu COM(2014) 354 final z 13 czerwca 2014 r., sporządzonym na podstawie danych dostępnych w połowie marca 2014 r., Komisja Europejska ocenia, że sytuacja na rynku mleka jest korzystna w perspektywie krótko- i średnioterminowej, oraz że zniesienie kwot mlecznych powinno dojść do skutku. Komisja przyznaje, że pozostają jeszcze kwestie wymagające uregulowania, ale jest zdania, że na obecnym etapie jest za wcześnie, by ocenić wpływ zniesienia kwot i pragnie wstrzymać się do 2018 r. z przygotowaniem nowych wniosków ustawodawczych.
2. Uważa, że od marca 2014 r. bardzo korzystny kierunek zmian na rynku i ewolucji cen zmienił się diametralnie pod wpływem trzech czynników: intensywnej produkcji światowej, globalnego spadku popytu i embarga rosyjskiego. W kontekście silnego wzrostu produkcji europejskiej te trzy elementy przyczyniają się już do znacznego spadku cen mleka.
3. Zauważa, że prognozy na pierwsze półrocze 2015 r. wykazują spadek cen oraz znaczne zapasy przetworów mlecznych, które mogą przekroczyć poziom z roku 2009, przy czym między państwami członkowskimi, a nawet w ich obrębie występują duże różnice w tym zakresie.

Wdrażanie „pakietu mlecznego”

4. Stwierdza, że zgodnie ze sprawozdaniem Komisji kontraktualizacja pozostaje ilościowo marginalna, co utrudnia ponowne zrównoważenie stosunku sił na rzecz producentów. Spółdzielnie, przetwarzające ponad 60 % mleka w Europie, uchyliły się od kontraktualizacji i kontroli produkcji, informując z wyprzedzeniem, że będą odbierały całą produkcję mleka od swoich członków. Wszystko to poważnie ogranicza skuteczność środków należących do pakietu mlecznego.
5. Zauważa, że gwałtowny wzrost produkcji i skupu w całej Unii Europejskiej w 2014 r. wyraźnie wskazuje na to, że kontraktualizacja nie miała – i nie będzie miała – wpływu na kontrolę całkowitej podaży w UE, gdyż mleczarnie obecnie otwarcie ze sobą konkurują.
6. Odnotowuje, że ostatni szczebel łańcucha żywnościowego w sektorze mleczarskim, tj. sektor wprowadzania do obrotu, często sprzedaje konsumentom mleko i produkty mleczne po niższej cenie w ramach kampanii reklamowych. Wpływa to negatywnie na cały łańcuch aż po producentów, którzy ostatecznie ponoszą konsekwencje takiej agresywnej polityki handlowej, często otrzymując wynagrodzenie niepokrywające kosztów produkcji.
7. Zauważa, że specyficzne środki spoza pakietu mlecznego przyjęte w odpowiedzi na rosyjskie embargo są, w świetle strat poniesionych od sierpnia 2014 r., w oczywisty sposób niewystarczające.
8. Stwierdza, że zarządzanie podażą w odniesieniu do chronionych nazw pochodzenia, dozwolone przez pakiet mleczny, wydaje się stosowane w niewielkim stopniu (dotyczy trzech gatunków sera we Francji i dwóch we Włoszech), ale chciałaby uzyskać więcej informacji od Komisji na temat aktualnie rozpatrywanych wniosków; opowiada się za rozpowszechnieniem tej możliwości w państwach członkowskich oraz pragnie, by Komisja uprościła dostęp do programów dotyczących chronionej nazwy pochodzenia (ChNP) i chronionych oznaczeń geograficznych (ChOG).

Perspektywy po zniesieniu kwot

W perspektywie krótkoterminowej:

Wpływ na produkcję mleka w skali Unii Europejskiej

9. Stwierdza, że badanie przeprowadzone w związku z konferencją „Sektor mleczarski w Unii: rozwój po 2015 r.” z 24 września 2013 r., a także sprawozdanie COM 2014-2024 pokazują, że wzrost unijnej produkcji mlecznej zależy przede wszystkim od rynku światowego, na którym konkurencja jest bardzo wysoka, choć stanowi on jedynie 7 % produkcji światowej. Mleko w proszku stanowi dwie trzecie całego mleka dostarczanego przez trzech głównych eksporterów: UE, Nową Zelandię i Stany Zjednoczone. FAO i OECD przewidują, że globalny popyt na przetwory mleczne będzie wzrastał o ok. 2 % rocznie do roku 2023. Utrzymuje się potrzeba poszukiwania i rozwijania nowych rynków, zwiększenia udziału UE w rynku światowym, zapewnienia równego dostępu dla unijnych eksporterów oraz pobudzenia wzrostu wywozu. Dodatkową wartością dodaną unijnych produktów mleczarskich, przyczyniającą się do zwiększenia ich konkurencyjności na rynku wewnętrznym i światowym, będzie poprawa w zakresie transferu wiedzy, badań, innowacji i środków na rzecz poprawy jakości i etykietowania.

10. Zauważa, że analiza ta, z września 2013 r., przewiduje, że z czasem coraz większe ilości mleka wyprodukowanego w Unii Europejskiej będą przetwarzane na produkty o wyższej wartości dodanej zamiast nieprzetworzonej produkcji luzem.

11. Zauważa ponadto, że uznano w niej rosnące zaburzenie równowagi w dystrybucji wartości dodanej w łańcuchu dostaw przetworów mlecznych, z korzyścią dla przetwórców.

12. Stwierdza, że powszechnie uznaje się, iż zniesienie kwot spowoduje jeszcze większą koncentrację produkcji mleka w dużych gospodarstwach i w niektórych regionach UE.

13. Uważa, że UE nie posiada narzędzi operacyjnych w celu ograniczenia zmienności cen skupu mleka od producentów.

14. Stwierdza również, że znaczna część ostatnich inwestycji w europejski sektor mleczny skupia się w większym stopniu na suszarniach do produkcji mleka w proszku niż na przetwarzaniu mleka na produkty o dużej wartości dodanej, takie jak sery (50 % na mleko w proszku, a 20 % na sery⁽¹⁾).

15. Uważa, że koncentracja produkcji w dużych gospodarstwach nie jest sama w sobie gwarancją skuteczności lub dochodu, o czym świadczy przykład Danii.

Przewidywalny wpływ terytorialny i jego skutki uboczne:

16. Zauważa, że w odniesieniu do okresu po zniesieniu kwot liczne badania⁽²⁾ potwierdzają koncentrację produkcji mleka na najbardziej wydajnych terenach, które mają największe zagęszczenie gospodarstw mleczarskich i najniższe ceny skupu mleka, a także zmniejszenie lub zaprzestanie produkcji mleka w regionach o trudnej sytuacji lub podatnych na zagrożenia. Zwraca uwagę, że w tych regionach – najbardziej oddalonych, górskich lub peryferyjnych – niełatwo jest zastąpić produkcję mleka jako działalność gospodarczą, która dodatkowo odgrywa również ważną rolę społeczną i środowiskową.

17. Wyraża ubolewanie, że nie istnieją żadne szczegółowe badania (lub są one bardzo nieliczne) dotyczące losów obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania w razie stopniowego zaprzestania produkcji mleka. W sprawozdaniu Komisji za 2014 r. ograniczono się do stwierdzenia, że jest zbyt wcześnie, by zaobserwować istotne konsekwencje wdrożenia pakietu mlecznego w sektorze mleczarskim na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania.

18. Szczególnie ubolewa nad brakiem konkretnych badań dotyczących regionów, w których produkcja mleka nie tylko ma decydujące znaczenie dla tworzenia i utrzymania miejsc pracy, lecz wpływa również jako bodziec strategiczny na inne sektory gospodarcze, takie jak turystyka. Obszary te rzadko są oceniane z punktu widzenia liczby gospodarstw i miejsc pracy na poziomie lokalnym, a nigdy pod względem ich wkładu w dobro publiczne (jakość wody i krajobrazu, różnorodność biologiczna, jakość produktów, turystyka ekologiczna, rynki regionalne itd.) czy wkładu w inne sektory gospodarcze.

19. Zauważa, że niedawne badania Komisji i ekspertów przewidują przyspieszenie zmniejszania produkcji mleka w prawie wszystkich krajach leżących na wschodzie Unii Europejskiej (z wyjątkiem Polski), podczas gdy hodowla mleczna jest tam często główną działalnością rolniczą, co osłabia zdolność obszarów wiejskich do zatrzymania ludności.

20. Uważa również, że w odniesieniu do obszarów „pośrednich” uprawno-hodowlanych pilnie potrzebne jest ilościowe określenie całkowitej liczby miejsc pracy, które utracono by wskutek zaprzestania produkcji mleka na rzecz zbóż.

⁽¹⁾ Sprawozdanie Komisji „Prospects for EU agricultural markets 2014-2024”.

⁽²⁾ Smooth Phasing out of the milk quotas in the European Union. Badanie Progress Consulting and Living Prospects, przeprowadzone dla Komitetu Regionów, listopad 2014 r.

21. Podkreśla, że istniejące środki sieci bezpieczeństwa, takie jak interwencja publiczna i dopłaty do prywatnego przechowywania nie są odpowiednimi narzędziami do przewyciężenia utrzymującej się zmienności lub kryzysu w sektorze mleczarskim pogłębianego dodatkowo z powodu rosyjskiego embarga, szczególnie dotkliwego dla krajów bałtyckich i Finlandii.

W perspektywie średnioterminowej:

22. Zauważa, że ostatnie prognozy opublikowane przez Komisję Europejską zakładają, pomimo zniesienia kwot, wzrost produkcji europejskiej, który jednak pozostanie nieznaczny w szczególności ze względu na ograniczenia związane z ochroną środowiska odgrywające coraz większą rolę w niektórych państwach członkowskich. Jednak wzrost produkcji w 2014 r. dowodzi, że połączenie korzystnych cen mleka i dobrego roku dla pasz spowodowało duże i całkowicie niespodziewane nadwyżki mleka.

23. Zauważa, że według Komisji średnie ceny mleka powinny wynosić około 350 EUR za tonę w okresie 2016–2024, przy fluktuacjach w przedziale od 300 EUR do 400 EUR za tonę w przypadku ośmiu z dziesięciu lat i jeszcze większych w dwóch z dziesięciu lat.

24. Uważa, że taka zmienność cen powoduje ogromne zakłócenia i niepewność dla sektora mleczarskiego i produktów mlecznych w obszarze europejskim, które są nie do pogodzenia ze znacznymi inwestycjami w zakresie hodowli oraz z rozpoczęciem działalności przez nowych producentów i które wyjątkowo silnie da się odczuć w regionach o największych ograniczeniach i najmniejszych możliwościach osiągnięcia korzyści skali, takich jak regiony górskie lub najbardziej oddalone.

25. Ponadto zauważa, że przedsiębiorstwa w UE stoją w obliczu konkurencji ze strony innych – nielicznych, lecz potężnych – eksporterów światowych (Nowa Zelandia, USA, Australia), którzy historycznie mają dostęp do rynków azjatyckich i decydujący wpływ na ceny na światowym rynku przetworów mlecznych.

26. Uważa, że nie należy mylić wzrostu rynku światowego z rosnącym popytem na świecie, gdyż ten ostatni wzrasta dosyć regularnie w średnio- i długoterminowej perspektywie, natomiast rynek globalny jest bardziej nieprzewidywalny, gdyż dotyczy tylko 7 % produkcji i nadwyżek w kilku krajach.

27. Uważa za niedopuszczalne, że ceny skupu mleka od producentów w Europie są tak ściśle powiązane z cenami światowymi, podczas gdy 90 % produkcji UE jest wykorzystywane na rynku europejskim.

Zagrożenia i szanse dla europejskiego sektora mleczarskiego związane z negocjowanymi obecnie umowami handlowymi

28. Uważa, że popyt na przetwory mleczne oraz możliwości eksportowe będą zależne od skutków różnych negocjowanych obecnie umów o wolnym handlu i regionalnych umów handlowych.

29. Zauważa, że głównym zagrożeniem związanym z tymi umowami dla europejskiej produkcji mleka i dla konsumentów jest obniżenie standardów jakości i bezpieczeństwa sanitarnego dla Europejczyków, lecz także nieuznawanie chronionych nazw pochodzenia (ChNP), czego domaga się przemysł mleczarski.

30. Uważa również, że negocjowana obecnie ze Stanami Zjednoczonymi umowa w sprawie harmonizacji i znacznego obniżenia ceł, którą przewiduje mandat negocjacyjny UE, stwarza szanse, ale także ryzyko dla sektora mleczarskiego, zwłaszcza w związku z cłami za przetwory mleczne, które to cła są najczęściej znacznie wyższe po stronie europejskiej, podczas gdy wsparcie dla amerykańskich producentów mleka wzrosło na mocy ustawy rolnej 2014–2018.

31. Zauważa, że UE jest bliska zawarcia umowy o partnerstwie gospodarczym z Afryką Zachodnią obejmującej zniesienie ceł z tą grupą krajów na co najmniej 75 % eksportu z UE, co dotyczy m.in. mleka w proszku. Jednakże wzrost eksportu z Unii Europejskiej zagrozi rozwojowi hodowli mlecznej i małym mleczarniom w tych krajach, a także przyspieszy migrację ludności wiejskiej do miast i do Europy.

II. PROPOZYCJE I ZALECENIA POLITYCZNE

W pełni korzystać z narzędzi dostępnych na szczeblu europejskim

Poprawić system zabezpieczeń

32. Zauważa, że w ramach nowej WPR (2014–2020), sektor mleczarski objęto systemem zabezpieczeń, któremu towarzyszą ramy prawne, aby umożliwić Komisji reagowanie na wyjątkowe okoliczności.

33. Uważa, że poziom systemu zabezpieczeń jest obecnie zbyt niski (217 EUR/t), aby stanowić ochronę w razie spadku cen mleka.

34. Proponuje, aby ceny interwencyjne w większym stopniu odzwierciedlały koszty produkcji i były dostosowywane do zmian na rynku. Aktualny poziom cen, niezmienny od 2008 r., należy poddać przeglądowi z uwzględnieniem rosnących kosztów produkcji i nakładów, a przeglądy takie należy przeprowadzać regularnie.

Poprawa narzędzi zaproponowanych w pakiecie mlecznym

35. Stwierdza, że w krajach, które postanowiły wprowadzić obowiązkowe umowy dotyczące mleka, utworzenie organizacji producentów nie pozwoliło osiągnąć zamierzonego celu, gdyż przetwórcy nadal negocjują umowy bezpośrednio z producentami, narzucając im umowy krótkoterminowe i nie gwarantując ceny mleka; proponuje w związku z tym, by zamiast bezpośrednich umów między producentami a zakładami mleczarskimi upowszechnić tworzenie organizacji producentów w skali regionalnej i terytorialnej, które nie byłyby zależne od jednego zakładu mleczarskiego, na wzór systemu istniejącego i funkcjonującego w Quebecu; organizacje takie będą miały dużo większą siłę w negocjacjach.

36. Uważa, że konieczne jest zwiększenie znaczenia organizacji producentów, tak by mogły odgrywać znaczącą rolę gospodarczą w zarządzaniu cenami i podażą.

37. Proponuje zwiększenie skuteczności kontraktualizacji poprzez objęcie nią całego sektora, w tym zwłaszcza wielkich sieci handlowych.

38. Proponuje, by zachęcać do zaangażowania i włączenia producentów w organizacje, które byłyby w stanie przetwarzać mleko, co pozwoliłoby zmniejszyć liczbę ogniw łańcucha mleczarskiego.

39. Proponuje także promować konsumpcję wewnętrzną w UE oraz wydać normy dotyczące etykietowania w celu dostarczania kompletnych informacji na temat pochodzenia, metody produkcji, stosowanych procesów przemysłowych itp.

40. Proponuje zakazanie sektorowi handlu stosowania praktyk prowadzących do banalizacji mleka i przetworów mlecznych, aby nie były one wykorzystywane jako produkty reklamowe w strategiach handlowych.

41. Proponuje poprawę funkcjonowania Europejskiego Centrum Obserwacji Rynku Mleka (European Milk Market Observatory) oraz zapewnienie środków niezbędnych do tego, by mogło ono stać się rzeczywistym narzędziem sterowania, a nie tylko monitorowania a posteriori. W tym celu wspomniane centrum obserwacji powinno dysponować skutecznym systemem wczesnego ostrzegania przed wyłaniającymi się na rynku kryzysami. W związku z tym niezbędne jest, by dostarczało co miesiąc danych na poziomie bardziej szczegółowym niż państwa członkowskie, by uwzględnić różną sytuację regionów europejskich. Komisja powinna przekazywać państwom członkowskim i zainteresowanym stronom ostrzeżenia i podejmować niezwłocznie wszystkie odpowiednie środki.

Lepiej wykorzystywać środki z zakresu pierwszego filaru

42. Przypomina, że państwa członkowskie mogą podjąć decyzję w sprawie dobrowolnego wsparcia powiązanego z produkcją dla producentów mleka, do określonego procentu 1. filaru środków krajowych, i mogą przyznawać płatność na rzecz obszarów o szczególnych ograniczeniach naturalnych w wysokości do 5 % środków krajowych. Jeżeli chodzi o regiony najbardziej oddalone Unii Europejskiej, zasady programu szczególnych opcji na rzecz regionów oddalonych i wyspiarskich (POSEI) mają na celu uwzględnienie niedogodności geograficznych i gospodarczych tych obszarów, a nie stawianie czoła kryzysom wynikającym z deregulacji europejskiego rynku mleka.

43. Z uwagi na nadmierne koszty produkcji i przetwórstwa w regionach najbardziej oddalonych za niezbędne uważa dodatkowe wsparcie dla programu POSEI, tak aby zrekompensować producentom mleka wpływ deregulacji rynków i zagwarantować im utrzymanie konkurencyjności w stosunku do producentów z pozostałych obszarów europejskich.

44. Obawia się jednak, że ponieważ każde państwo może dokonać własnego wyboru, spowoduje to dużą różnorodność rodzajów i poziomów wsparcia wśród hodowców w Unii Europejskiej, a przesunięcia środków pozostaną często zbyt nieznaczne w stosunku do różnic kosztów produkcji.

Lepiej wykorzystywać środki z zakresu drugiego filaru

45. Zauważa, że państwa członkowskie mogą uwzględniać specyficzne potrzeby sektora mleczarskiego z zastosowaniem podejścia strategicznego poprzez opracowanie odpowiednich podprogramów tematycznych, np. mających na celu ograniczenie restrukturyzacji sektora mleczarskiego.

46. Stwierdza, że wsparcie dla obszarów o szczególnych ograniczeniach naturalnych i innych specyficznych ograniczeniach przewiduje zwiększenie płatności z tytułu rekompensaty za utracone dochody i dodatkowe koszty produkcji.

47. Uważa, że zasady te powinny również stosować się do producentów mleka, w przypadku gdy znajdują się oni na obszarach o szczególnych ograniczeniach naturalnych. Płatności te są szczególnie ważne, aby zapobiegać zaprzestawianiu użytkowania gruntów i wyludnianiu się wsi.

48. Stwierdza jednak znaczne zmniejszenie środków budżetowych dostępnych dla polityki rozwoju obszarów wiejskich na szczeblu Unii Europejskiej, co może prowadzić do opóźnienia modernizacji małych gospodarstw i uniemożliwić im spełnienie wymogów ochrony środowiska.

49. Z myślą o poprawie opłacalności w przyszłości zachęca do zrównoważonych inwestycji w gospodarstwach rolnych i rozszerzenia działalności w celu zwiększenia wydajności produkcji mleka oraz wydajności gospodarstw, np. poprzez lepsze urządzenia do dojenia, usprawnienie hodowli, systemy ICT oraz zapewnienie bezpieczeństwa w miejscu pracy. W związku z tym popiera dodatkowe środki z Komisji Europejskiej i EBI służące zwiększeniu inwestycji i płynności w sektorze.

50. Obawia się, że zobowiązanie do współfinansowania stosujące się do środków w ramach 2. filaru może prowadzić do dużych dysproporcji między producentami, ze względu na różnice pomiędzy zasobami budżetowymi państw członkowskich.

51. Uznaje potrzebę spójności działań UE w zakresie zmiany klimatu i bezpieczeństwa żywnościowego oraz zaleca wspieranie najbardziej niskoemisyjnych i przyjaznych dla środowiska systemów produkcji mleczarskiej.

52. Zaleca, by w ramach długoterminowego podejścia strategicznego opracować wsparcie i wzmocnione ramy prawne dla produkcji mleka w regionach znajdujących się w niekorzystnej sytuacji.

Inne środki

53. Proponuje wzmocnienie „Programu pomocy na rzecz dostarczania owoców i warzyw, bananów oraz mleka do placówek oświatowych” i wyraża ubolewanie z powodu decyzji podjętych przez Komisję Europejską w jej programie prac na rok 2015 o zawieszeniu wniosku ustawodawczego, który jest obecnie przedmiotem dyskusji w Parlamencie Europejskim i Radzie, w oczekiwaniu na wyniki nowej oceny programów „Owoce w szkole” i „Mleko w szkole”.

54. Uważa bowiem, że dystrybucja mleka w szkołach mogłaby mieć rzeczywisty efekt na szczeblu regionalnym, inicjując ukierunkowane zaopatrzenie samorządów terytorialnych w produkty lokalne o wysokiej jakości środowiskowej za pomocą krótkich łańcuchów dostaw, a także umożliwiłaby ponowne przybliżenie dzieciom rolnictwa.

55. Uważa, że należy w pełni wykorzystać działania badawcze do opracowania innowacyjnych produktów mleczarskich wysokiej jakości na dynamicznie rozwijających się rynkach, np. leczniczych produktów żywnościowych i produktów żywnościowych dla niemowląt lub sportowców.

56. Uważa, że trzeba nadać priorytetowe znaczenie badaniom, rozwojowi i innowacjom, tak aby przetwórcy z UE mogli stawić czoła konkurencji międzynarodowej.

Przykłady narzędzi dostępnych poza Unią Europejską

57. Zauważa, że w Stanach Zjednoczonych ustawa rolna z 2014 r. wprowadziła zmiany w mechanizmie wsparcia w sektorze mleczarskim. Nowy program ochrony marż producentów mleka przewiduje rekompensaty w przypadku, gdy różnica między ceną mleka a kosztami pasz spadnie poniżej pewnego poziomu. Minimalną marżę ponad kosztami pasz gwarantują fundusze publiczne; można wybrać wyższy poziom marży na koszt producentów. Te nowe przepisy, których stosowanie nie jest ograniczone w przypadku dużych stad, przyczynią się do zwiększenia produkcji i eksportu Stanów Zjednoczonych.

58. Stwierdza, że w Kanadzie dostosowanie produkcji do rynku wewnętrznego i indeksacja cen mleka opierają się na rzeczywistych kosztach produkcji, a nie na cenach światowych. Mechanizm ten sprawia, że ceny mleka są znacznie stabilniejsze i wyższe niż w Europie. Ten system kontroli podaży opiera się na organizacji producentów skupionych w jednym biurze sprzedaży w każdej prowincji.

59. Proponuje, by Komisja Europejska wykorzystała te przykłady w refleksji nad rodzajem wsparcia i systemem skupiającym organizacje producentów mleka według obszarów będących dużymi ośrodkami produkcji.

Propozycje wysuwane na poziomie europejskim

60. Zauważa, że Komisja Rolnictwa Parlamentu Europejskiego przyjęła na swym posiedzeniu w dniach 23 i 24 stycznia 2013 r. poprawkę kompromisową w sprawie sprawozdania Dantina (na temat jednolitej wspólnej organizacji rynku) co do uregulowań przewidujących, że w przypadku poważnego kryzysu, uruchomione zostanie wsparcie dla producentów, którzy dobrowolnie ograniczą produkcję.

61. Proponuje utworzenie europejskiego centrum monitorowania nowej działalności w celu przeanalizowania danych dotyczących rozpoczynania działalności w sektorze mleczarskim.

62. Stwierdza, że program na rzecz większej odpowiedzialności rynków zaproponowany przez Europejską Radę Mleczarską (European Milk Board), który ma być stosowany w przypadku zagrożenia równowagi na rynku mleka, stanowi elastyczną i niekosztowną propozycję, której wykonalność i skuteczność powinna zostać przeanalizowana i oceniona na podstawie sytuacji w roku 2014.

63. Z uwagi na fakt, że dobrowolne kodeksy postępowania nie funkcjonują, zaleca, by Komisja Europejska przedstawiła propozycje w celu zapewnienia, że wszystkie podmioty zaangażowane w łańcuch dostaw żywności, w tym mleka i przetworów mlecznych, będą traktowane sprawiedliwie oraz w celu ograniczenia wszelkich antykonkurencyjnych praktyk, które są niezgodne z utrzymaniem zrównoważonych łańcuchów dostaw.

64. Zastanawia się w szczególności nad możliwościami realizacji tego rodzaju propozycji wynikającymi z jednolitej wspólnej organizacji rynku, zwłaszcza w art. 219, 221 i 222.

Podsumowanie

65. Stwierdza, że w wielu państwach członkowskich i regionach produkcja mleka stanowi ważny filar gospodarki regionalnej i generuje znaczną wartość dodaną w rolnictwie. Przetwarzanie mleka w liczne gatunki sera, dzięki wielowiekowym tradycjom specyficznym dla każdego regionu i kraju europejskiego, przyczynia się znacznie do kształtowania tożsamości obszarów i pozytywnego wizerunku europejskiego przemysłu rolno-spożywczego na świecie. Ponadto sektor produkcji sera ma swój udział w utrzymywaniu zatrudnienia w regionach wiejskich, gwarantuje ochronę krajobrazu i ogranicza proces zmniejszania się powierzchni gruntów rolnych wskutek urbanizacji.

66. Zaleca organom europejskim pilne zastosowanie dodatkowych elastycznych i skutecznych środków pozwalających na ustabilizowanie rynku mleka, a tym samym dochodów producentów mleka w czasach kryzysu, zwłaszcza dzięki zwiększeniu skuteczności środków zarządzania ryzykiem, w tym środków na rzecz stabilizacji dochodów, przeciwdziałania zmienności cen na rynku oraz zagwarantowania ceny mleka. Aby zapewnić bezpieczeństwo żywnościowe, należy uprościć i ograniczyć biurokrację oraz pozbyć się obciążeń administracyjnych.

67. Zaleca organom Unii Europejskiej przyjęcie środków sprzyjających eksportowi do krajów trzecich europejskich przetworów mlecznych opatrzonych oficjalnymi znakami jakości (ChNP, ChOG itp.), zachęcanie do inwestycji w logistyczne platformy eksportowe, wspieranie szkolenia specjalistów, a także sprzyjanie działaniom promocyjnym dostosowanym do odbiorców na rynkach wschodzących.

68. Zaleca organom UE wzmocnienie ochrony europejskich produktów ChNP i ChOG podczas sporządzania umów międzynarodowych, głównie w celu zwalczania podróbek i imitacji produktów europejskich.
69. Wzywa, w odniesieniu do sektora mleczarskiego na obszarach górskich oraz na obszarach powyżej 62. równoleżnika, do harmonizacji rekompensat za niekorzystne warunki naturalne, przywrócenia pomocy na rzecz skupu mleka (współfinansowanej z budżetu wspólnej polityki rolnej), wsparcia promocji i rozwoju oznakowania „górskiego” dla przetworów mlecznych, z zastrzeżeniem odpowiedniego poziomu samowystarczalności żywnościowej.
70. Apeluje o wielki plan rozwoju obszarów wiejskich dla krajów bałtyckich, Bułgarii, Rumunii, Słowenii, dużej części Polski oraz Grecji. W państwach tych mamy bowiem do czynienia z małymi stadami, a mleko produkowane jest jeszcze przez większość gospodarstw rolnych, które obecnie stanowią podstawę tkanki wiejskiej, a po zniesieniu kwot ich przyszłość stanie pod znakiem zapytania.

Bruksela, 16 kwietnia 2015 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów
Markku MARKKULA
